

Το μετέωρο βήμα προς την ανάπτυξη

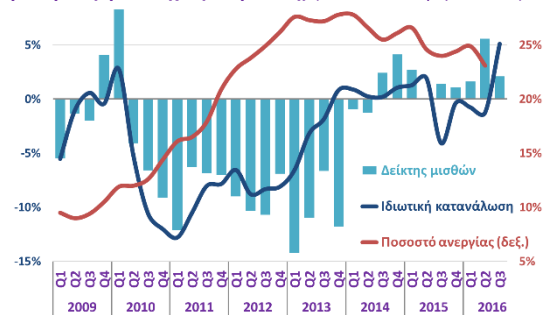
12 Δεκεμβρίου 2016

σελ.

Βασικοί δείκτες	2
Οικονομικό κλίμα	3
Απασχόληση, τιμές, αμοιβές	4
Βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες	5
Εξαγωγές, τουρισμός	6

Η ελληνική οικονομία επανέρχεται σταδιακά σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Το Γ' 3μηνο του 2016 σημειώθηκε αύξηση του ΑΕΠ κατά +1,8% σε ετήσια βάση (έναντι +1,5% σύμφωνα με τις αρχικές εκτιμήσεις της ΕΛΣΤΑΤ), κυρίως λόγω της ανόδου της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά +5,1% (έναντι πτώσης -4,1% το Γ' 3μηνο του 2015), που υποστηρίχθηκε από την αύξηση των μισθών στο σύνολο της οικονομίας (+2,1% σε πραγματικούς όρους το Γ' 3μηνο του 2016). Ταυτόχρονα, η δραστηριότητα στους περισσότερους τομείς, ιδίως στη βιομηχανία, το λιανικό εμπόριο και τον τουρισμό σημειώνει άνοδο, την ώρα που οι ελληνικές εξαγωγές δείχνουν να ανακτούν τη δυναμική που είχαν το 2014. Αν και η αύξηση του ΑΕΠ σε ετήσια βάση το Γ' 3μηνο του 2016 οφείλεται σε κάποιο βαθμό στην αρνητική εξέλιξη πέρυσι (μείωση του ΑΕΠ κατά -2,2%) λόγω της αντίδρασης της αγοράς στην επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων, τα περισσότερα στοιχεία της συγκυρίας δείχνουν πιθανότατα θετικό ρυθμό ανάπτυξης συνολικά για το 2016, που ενδέχεται όμως να ανακοπεί αν σημειωθούν νέες καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της αξιολόγησης.

Εξέλιξη μισθών και ιδιωτικής κατανάλωσης (πραγματική μεταβολή, με εποχική διόρθωση) (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2016)

Ειδικότερα, στις θετικές εξελίξεις περιλαμβάνονται:

- Η **ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών τον Οκτώβριο του 2016** (+6,7%, έναντι μείωσης -1,2% τον Οκτώβριο του 2015), για 5^ο συνεχόμενο μήνα (+3,6% το διάστημα Ιαν - Οκτ 2016), καθώς επίσης και στους περισσότερους κλάδους της βιομηχανίας (+8,9% στα πετρελαιοειδή, +8,9% στον ηλεκτρισμό, +2,6% στην παροχή νερού).
- Η **άνοδος των πωλήσεων στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών για 4ο συνεχόμενο μήνα τον Σεπτέμβριο του 2016** (+1,4% έναντι -1,7% τον Σεπτέμβριο του 2015), που είχε ως αποτέλεσμα την αναπλήρωση μεγάλου μέρους των απωλειών του Α' 5μήνου του 2016 (-0,7% συνολικά το διάστημα Ιαν- Σεπ 2016).
- Η **συνέχιση της αύξησης των εξαγωγών αγαθών πλην καυσίμων τον Οκτώβριο του 2016** (+2,6% σε αξία και +4,6% σε όγκο) για 4ο συνεχόμενο μήνα (+1,2% σε αξία και +4,8% σε όγκο το διάστημα Ιαν - Οκτ 2016), ιδίως τροφίμων και διαφόρων βιομηχανικών ειδών (+10,5% και +7,3% αντίστοιχα το διάστημα Ιαν - Οκτ 2016).
- Η **αύξηση του όγκου λιανικών πωλήσεων πλην καυσίμων κατά +3,2% τον Σεπτέμβριο του 2016**, έναντι υποχώρησης -1,5% τον Σεπτέμβριο του 2015, η οποία ανέκοψε την πτωτική πορεία που είχε διαμορφωθεί από το καλοκαίρι του 2015 (-1,9% το Β' 6μηνο του 2015 και -2,2% το Α' 6μηνο του 2016).
- Η **ενίσχυση του κύκλου εργασιών στους περισσότερους τομείς το Γ' 3μηνο του 2016**, ιδίως στο χονδρικό εμπόριο (+3,2%, έπειτα από 7 συνεχόμενα 3μηνα πτωτικής πορείας), στον τουρισμό (+2,6% έπειτα από μείωση τα τρία προηγούμενα 3μηνα και επιπλέον αύξησης +4,8% το Γ' 3μηνο του 2015), στις χερσαίες και αεροπορικές μεταφορές (+3,3% και +7,4% αντίστοιχα) και στον τομέα του αυτοκινήτου (+18,6%).
- Η **βελτίωση του κλίματος στις υπηρεσίες και το λιανικό εμπόριο τον Νοέμβριο του 2016**, με τις προσδοκίες των επιχειρήσεων να κινούνται σε θετικό έδαφος, ιδίως αναφορικά με τη δραστηριότητά τους κατά το επόμενο διάστημα, το επίπεδο των νέων παραγγελιών αλλά και με τις προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης.
- Η **σταθερή, αν και αργή, υποχώρηση του εποχικά διορθωμένου ποσοστού ανεργίας** (23,1% τον Σεπτέμβριο του 2016, από 23,3% τον προηγούμενο μήνα και 24,7% τον Σεπτέμβριο του 2015). Σημειώνεται ότι η αύξηση του αριθμού εγγεγραμμένων ανέργων που αναζητούν εργασία κατά 12,3 χιλ. άτομα τον προηγούμενο μήνα, έναντι 8,4 χιλ. που είχαν προστεθεί τον Οκτώβριο του 2015, σχετίζεται με τη λήξη της τουριστικής περιόδου και τον μεγάλο αριθμό των προσλήψεων, κυρίως από ξενοδοχεία και εστιατόρια, τους μήνες πριν από το καλοκαίρι.
- Η **διαμόρφωση του ρυθμού ετήσιας μεταβολής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων σε οριακά θετικό επίπεδο τον Οκτώβριο του 2016** (+0,1% έναντι -1,6% ένα χρόνο πριν), για πρώτη φορά από τον Αύγουστο του 2011, η οποία δείχνει ότι η απομόχλευση στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων, που σταδιακά μειώνεται σε ένταση τα 3 τελευταία χρόνια, πιθανώς έχει ολοκληρωθεί.

Από την άλλη πλευρά, συνεχίζουν να καταγράφονται τάσεις που δείχνουν ότι η οικονομία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δυσκολίες. Σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Η **υποχώρηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στις -66,9 μονάδες τον Νοέμβριο του 2016**, έπειτα από άνοδο τους δύο προηγούμενους μήνες, ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης των προβλέψεων των καταναλωτών για την οικονομική τους κατάσταση και τη γενικότερη κατάσταση της χώρας το επόμενο 12μηνο, επηρεαζόμενοι προφανώς από το επερχόμενο κύμα υπερφορολόγησης το 2017 και από την εφαρμογή των νέων μέτρων που συζητούνται στο πλαίσιο της 2ης αξιολόγησης του προγράμματος προσαρμογής, ιδίως σχετικά με τις συντάξεις και τα κόκκινα δάνεια.
- Η **επιδείνωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία τον Νοέμβριο του 2016**, με τις εκτιμήσεις για τα επίπεδα της παραγωγής, των νέων παραγγελιών και των εξαγωγών να υποχωρούν ελαφρώς και τις προβλέψεις για την εξέλιξη της απασχόλησης να είναι λιγότερο αισιόδοξες. Την ίδια ώρα, ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) στη μεταποίηση διαμορφώθηκε στις 48,3 μονάδες, από 48,6 μονάδες τον προηγούμενο μήνα, παρουσιάζοντας ανάλογη εικόνα αναφορικά με τα επίπεδα παραγωγής και νέων παραγγελιών, την ώρα όμως που η μεταβολή των θέσεων εργασίας παρέμεινε σε θετικό έδαφος.
- Το **τριπλάσιο κόστος δανεισμού των επιχειρήσεων σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και τα Μη Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα των Τραπεζών ύψους ~€107 δισ.**

Πέρα από τις παραπάνω εξελίξεις, η χώρα εφαρμόζει ένα αυστηρό πλαίσιο δημοσιονομικής πολιτικής, το οποίο, σύμφωνα με την απόφαση του Eurogroup της 5/12/2016, πρόκειται να συνεχιστεί και μετά το 2018, δημιουργώντας ανησυχίες στην αγορά για περαιτέρω αύξηση της υπερφορολόγησης και εξασθένιση της αναπτυξιακής δυναμικής που διαμορφώνεται. Σίγουρα, η επίτευξη των στόχων του προγράμματος προσαρμογής είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της αξιοπιστίας της οικονομικής πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, η εξαγγελία του Πρωθυπουργού στις 8/12/16 για εφάπαξ παροχές, ύψους €17 εκατ., κυρίως προς χαμηλοσυνταξιούχους, συνιστά -εν μέσω της διαπραγμάτευσης- πράξη υψηλού πολιτικού ρίσκου και αμφίβολης οικονομικής αποτελεσματικότητας. Οι παροχές αυτές χρηματοδοτούνται από την προσωρινή υπεραπόδοση των εσόδων του προϋπολογισμού, λόγω της εφαρμογής διοικητικών μέτρων είσπραξης φόρων μέσω μαζικών κατασχέσεων και άλλων μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης, σε μία φορολογική βάση που στενάζει από την υπερφορολόγηση και που, ως εκ τούτου ωθείται στη φοροδιαφυγή και την αποδιαμεσολάβηση από το τραπεζικό σύστημα. Λαμβάνει, μάλιστα, χώρα σε μία συγκυρία όπου η μη ολοκλήρωση της 2ης αξιολόγησης καθυστερεί την εκταμίευση €6,1 δισ., οι υποχρεώσεις του δημοσίου προς τον ιδιωτικό τομέα διατηρούνται σε υψηλό επίπεδο (€6,3 δισ. στο τέλος Οκτωβρίου), και μόλις απωλέσθησαν €400 εκατ. από την ανεπιτυχή προσπάθεια ιδιωτικοποίησης της ΔΕΣΦΑ. Η κυβέρνηση θα είχε πολύ μεγαλύτερη περιθώρια άσκησης κοινωνικής πολιτικής αν δρομολογούσε μια πιο φιλοαναπτυξιακή πολιτική με στοχευμένες φορολογικές ελαφρύνσεις προς την πραγματική οικονομία.

Μιχάλης Μασουράκης Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

Μιχάλης Μητσόπουλος Senior Advisor

E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Βασικοί οικονομικοί δείκτες

Οικονομικό κλίμα	2014	2015	2016		
	Δεκ	Δεκ	Σεπ	Οκτ	Νοε
Οικονομικό κλίμα	99,6	87,6	91,4	93,8	92,4
Καταναλωτική εμπιστοσύνη	-53,9	-61,1	-65,9	-63,6	-66,9
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής τους κατάστασης	63%	60%	74%	71%	74%
% που προβλέπει επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας	66%	80%	81%	74%	81%
% που θεωρεί απίθανο να αποταμιεύσει	91%	90%	79%	79%	79%
% που προβλέπει αύξηση της ανεργίας	66%	80%	77%	78%	77%

Απασχόληση, Ανεργία, Μισθοί, Τιμές	2014	2015	2016	Περίοδος
😊 Απασχολούμενοι (μεταβολή περιόδου, εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	+69.900	+91.300	+44.400	Ιαν – Σεπ
😊 Απασχολούμενοι (μεταβολή μήνα, εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	+5.400	-100	+5.300	Σεπ
😞 Εγγεγραμμένοι άνεργοι αναζητούντες εργασία (μεταβολή περιόδου)	-11.565	-43.327	+25.529	Ιαν – Οκτ
😊 Εγγεγραμμένοι άνεργοι αναζητούντες εργασία (μεταβολή μήνα)	+15.225	+8.369	+12.350	Οκτ
😊 Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή περιόδου)	+120.287	+116.548	+162.795	Ιαν – Οκτ
😊 Καθαρές προσλήψεις (μεταβολή μήνα)	-66.636	-56.473	-82.810	Οκτ
😊 Ποσοστό ανεργίας (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	26,1%	24,7%	23,1%	Σεπ
😊 Μέσο ποσοστό περιόδου (εποχικά προσαρμοσμένα στοιχεία)	26,7%	25,2%	23,6%	Ιαν – Σεπ
😊 Δείκτης μισθών (σύνολο οικονομίας, σταθερές τιμές, με εποχ. διόρθωση)	2,4%	1,4%	2,1%	Γ' 3μηνο
😊 Μέσο ποσοστό περιόδου (σταθερές τιμές, με εποχ. διόρθωση)	0,1%	1,3%	3,1%	Ιαν – Σεπ
😞 Δείκτης Τιμών Καταναλωτή	-1,2%	-0,7%	-0,9%	Νοε
😊 Μέσο ποσοστό περιόδου	-1,2%	-1,9%	-0,9%	Ιαν – Νοε

ΑΕΠ (σε σταθερές τιμές)	Μεταβολή 2015/2014	Μεταβολή 2016/2015	Περίοδος	2016/2015		
				Α' 3μηνο	Β' 3μηνο	Γ' 3μηνο
😊 ΑΕΠ	-0,6%	0,2%	Ιαν – Σεπ	-0,8%	-0,5%	1,8%
😊 Εγχώρια ζήτηση	-1,7%	1,5%	Ιαν – Σεπ	0,9%	1,9%	1,7%
😊 Ιδιωτική κατανάλωση	-0,3%	1,0%	Ιαν – Σεπ	-0,8%	-1,2%	5,1%
😊 Δημόσια κατανάλωση	-0,8%	-1,2%	Ιαν – Σεπ	-2,1%	-0,9%	-0,6%
😊 Επενδύσεις (περιλ. της μεταβολής αποθεμάτων)	-13,2%	10,2%	Ιαν – Σεπ	17,9%	30,6%	-16,9%
😊 Κατοικίες	-27,9%	-15,5%	Ιαν – Σεπ	-17,0%	-23,3%	-3,7%
😊 Λουτές κατασκευές (πλην κατοικιών)	-5,5%	17,6%	Ιαν – Σεπ	13,6%	19,1%	20,1%
😊 Μηχανολογικός εξοπλισμός (περιλ. οπτικά συστήματα)	6,1%	10,7%	Ιαν – Σεπ	-1,6%	2,3%	34,9%
😊 Καθαρές εξαγωγές						
😊 Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	5,0%	-1,6%	Ιαν – Σεπ	-10,5%	-3,2%	10,2%
😊 Εξαγωγές αγαθών	8,1%	10,7%	Ιαν – Σεπ	2,4%	20,5%	9,5%
😊 Εξαγωγές υπηρεσιών	1,5%	-14,1%	Ιαν – Σεπ	-22,8%	-24,6%	10,5%
😊 Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	1,4%	2,0%	Ιαν – Σεπ	-8,7%	4,9%	12,0%
😊 Εισαγωγές αγαθών	3,4%	6,6%	Ιαν – Σεπ	-2,1%	14,7%	7,5%
😊 Εισαγωγές υπηρεσιών	-6,6%	-15,6%	Ιαν – Σεπ	-31,6%	-29,9%	38,1%

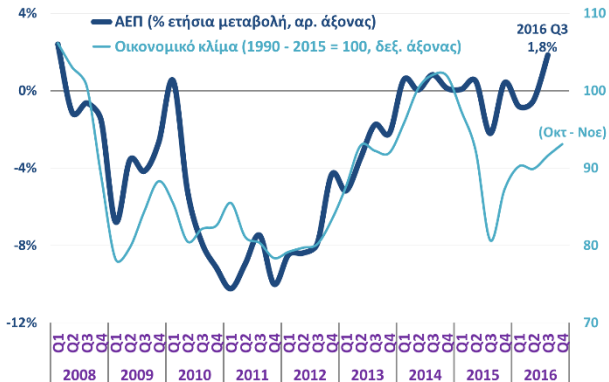
Βασικοί βραχυχρόνιοι δείκτες	Μεταβολή 2015/2014	Μεταβολή 2016/2015	Περίοδος	Μεταβολή 2016/2015	Περίοδος
😊 Βιομηχανική παραγωγή	0,3%	2,3%	Ιαν – Οκτ	6,8%	Οκτώβριος
😊 Μεταποίηση (χωρίς πετρελαιοειδή)	1,5%	3,6%	Ιαν – Οκτ	6,7%	Οκτώβριος
😊 Παραγωγή στις κατασκευές	22,3%	0,3%	Ιαν – Ιουν	9,7%	Β' 3μηνο
😊 Κτίρια	24,2%	2,7%	Ιαν – Ιουν	7,7%	Β' 3μηνο
😊 Έργα πολιτικού μηχανικού	20,8%	-1,5%	Ιαν – Ιουν	11,4%	Β' 3μηνο
😊 Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (όγκος σε μ ³)	-1,1%	-8,4%	Ιαν – Αυγ	65,5%	Αύγουστος
😊 Λιανικές πωλήσεις (όγκος)	-1,3%	-1,3%	Ιαν – Σεπ	2,6%	Σεπτέμβριος
😊 Χωρίς καύσιμα και λιπαντικά αυτοκινήτων	-0,3%	-0,2%	Ιαν – Σεπ	3,2%	Σεπτέμβριος
😊 Άδειες κυκλοφορίας αυτοκινήτων	14,1%	13,7%	Ιαν – Νοε	18,4%	Νοέμβριος
😊 Έσοδα δημοσίου από τέλη κινητής τηλεφωνίας	-3,2%	-8,7%	Ιαν – Σεπ	-52,4%	Σεπτέμβριος
😊 Εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα (ΕΛΣΤΑΤ, σε τρεχ. τιμές)	9,8%	1,2%	Ιαν – Οκτ	2,6%	Οκτώβριος
😊 Εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα σε σταθερές τιμές	6,8%	4,8%	Ιαν – Οκτ	4,6%	Οκτώβριος
😊 Εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα (ΕΛΣΤΑΤ, σε τρεχ. τιμές)	0,9%	7,4%	Ιαν – Οκτ	-12,7%	Οκτώβριος
😊 Εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα σε σταθερές τιμές	-4,5%	12,8%	Ιαν – Σεπ	5,5%	Σεπτέμβριος
😊 Τουρισμός – εισπράξεις	6,6%	-5,5%	Ιαν – Σεπ	2,3%	Σεπτέμβριος
😊 Μεταφορές – εισπράξεις	-17,5%	-29,2%	Ιαν – Σεπ	23,9%	Σεπτέμβριος
😊 Λουτές υπηρεσίες* – εισπράξεις	-16,3%	-3,9%	Ιαν – Σεπ	36,6%	Σεπτέμβριος
😊 Εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση (ταξιδιώτες)	8,6%	3,5%	Ιαν – Σεπ	13,7%	Σεπτέμβριος

* περιλαμβάνονται δραστηριότητες κατασκευαστικών επιχειρήσεων στο εξωτερικό, εξαγωγές λογισμικού, τεχνολογίας κλπ
 Πηγή: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ, ΤτΕ, Υπ. Απασχόλησης, DG ECFIN, EE

Οικονομικό κλίμα

ΑΕΠ και οικονομικό κλίμα

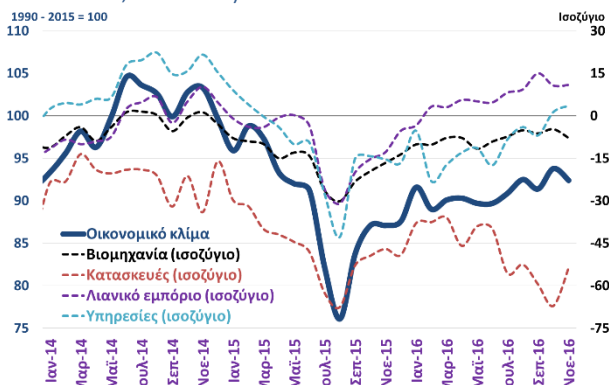
(ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2016, IOBE-DG ECFIN, Νοε. 2016)

Το Γ' 3μηνο του 2016 το ΑΕΠ σημείωσε αύξηση +1,8% σε ετήσια βάση, κυρίως λόγω της ανόδου της ιδιωτικής κατανάλωσης (+5,1%), των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου (+12,6%) και των συνολικών εξαγωγών (+10,2%). Κατά το Α' 9μηνο του έτους, το ΑΕΠ εμφανίζει θετική μεταβολή (+0,16%), γεγονός που καθιστά πολύ πιθανό ο ρυθμός ανάπτυξης για το 2016 συνολικά να είναι θετικός.

Οικονομικό κλίμα και επιχειρηματικές προσδοκίες

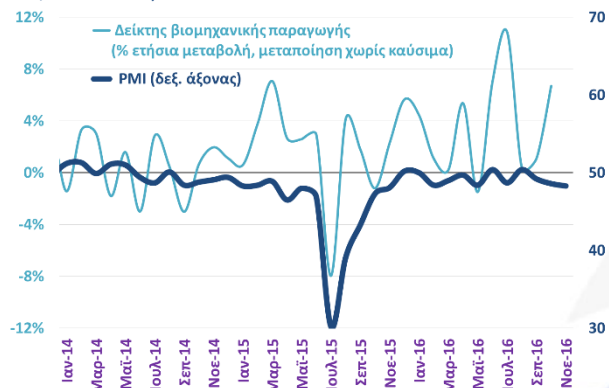
(IOBE-DG ECFIN, Νοε. 2016)

Μικρή υποχώρηση σημείωσε ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Νοέμβριο του 2016 (στις 92,4 μονάδες από 93,8 τον προηγούμενο μήνα), κυρίως ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, την ώρα που οι επιχειρηματικές προσδοκίες στους περισσότερους τομείς καταγράφουν θετική πορεία.

Δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) στη μεταποίηση

(Markit, Νοε. 2016)

Ο δείκτης (PMI) στη μεταποίηση διαμορφώθηκε στις 48,3 μονάδες τον Νοέμβριο του 2016 (από 48,6 τον προηγούμενο μήνα). Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τα επίπεδα παραγωγής και νέων παραγγελιών επιδεινώνονται, ωστόσο η μεταβολή των θέσεων εργασίας παρέμεινε θετική.

Ιδιωτική κατανάλωση, λιανικές πωλήσεις, καταναλωτική εμπιστοσύνη

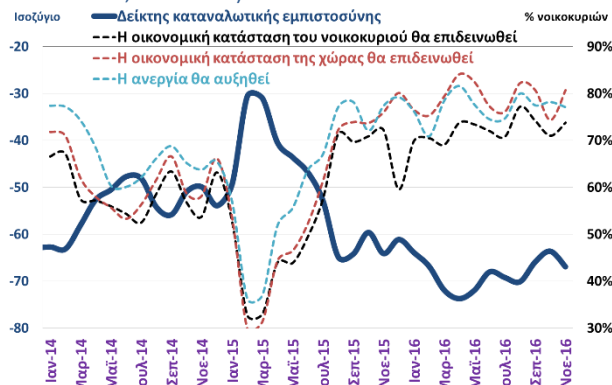
(ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2016, IOBE, Νοε. 2016)

Η ιδιωτική κατανάλωση παρουσίασε άνοδο +5,1% το Γ' 3μηνο του 2016 σε σύγκριση με το Γ' 3μηνο του 2015, όταν είχε μειωθεί κατά -4,1% λόγω των capital controls. Ανάλογη πορεία εμφανίζει και ο όγκος λιανικών πωλήσεων, την ώρα που η καταναλωτική εμπιστοσύνη παραμένει σε απογοητευτικά χαμηλό επίπεδο.

Καταναλωτική εμπιστοσύνη

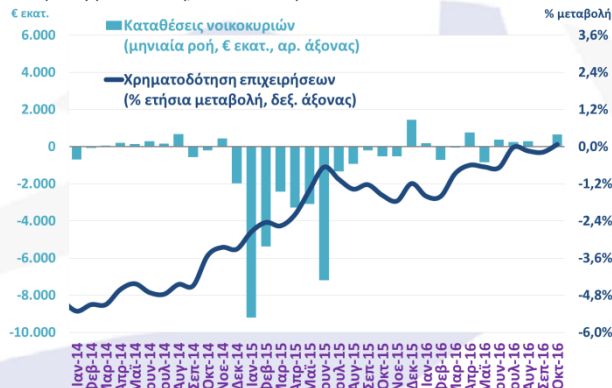
(IOBE-DG ECFIN, Νοε. 2016)

Η καταναλωτική εμπιστοσύνη υποχωρεί εκ νέου τον Νοέμβριο του 2016 (στις -66,9 μονάδες από -63,6 τον προηγούμενο μήνα), έπειτα από άνοδο τους δύο προηγούμενους μήνες. Οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική τους κατάσταση και την οικονομική κατάσταση της χώρας το επόμενο 12μηνο παραμένουν ιδιαίτερα απαισιόδοξες.

Ροή χρηματοδότησης επιχειρήσεων και καταθέσεις νοικοκυριών

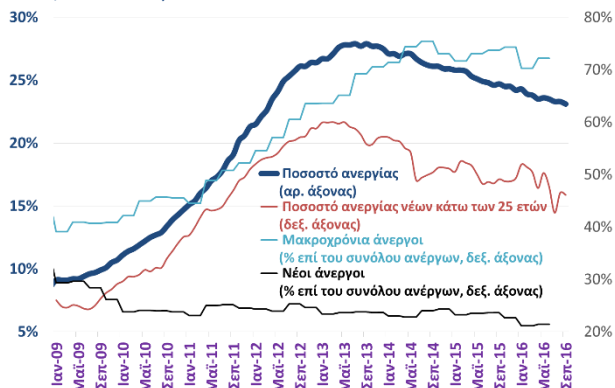
(Τράπεζα της Ελλάδος, Σεπ. 2016)

Ο ρυθμός ετήσιας μεταβολής της χρηματοδότησης επιχειρήσεων τον Οκτώβριο του 2016 ήταν θετικός (+0,1%), για πρώτη φορά από τον Αύγουστο του 2011. Οι καταθέσεις των νοικοκυριών παρουσίασαν θετική ροή (+€657 εκατ.), η οποία οφείλεται εν μέρει στην καταβολή αγροτικών επιδοτήσεων.

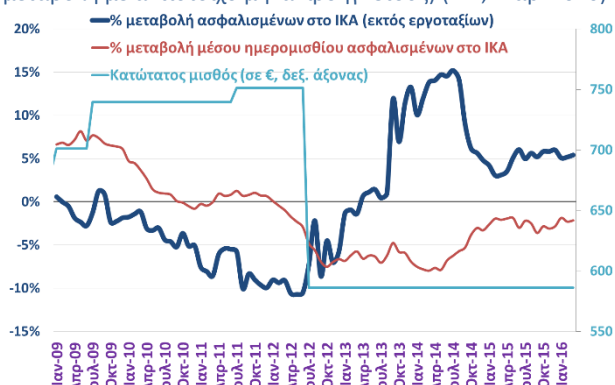
Απασχόληση, τιμές, αμοιβές

Ποσοστό ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)
(ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2016)

Στο 23,1% υποχώρησε το ποσοστό ανεργίας τον Σεπτέμβριο του 2016, από 23,3% τον προηγούμενο μήνα και 24,7% τον Σεπτέμβριο του 2015, παρουσιάζοντας αργή αλλά σταθερή πτώση από τον Σεπτέμβριο του 2013, όταν είχε κορυφωθεί (27,9%). Ωστόσο, τα ποσοστά μακροχρόνια ανέργων και νέων σε ηλικία παραμένουν ιδιαίτερα υψηλά μέχρι και το Β' 3μηνο του 2016.

Αριθμός ασφαλισμένων στο ΙΚΑ και βασικοί μισθοί
(% μεταβολή με αντίστοιχο μήνα προηγ. έτους) (ΙΚΑ, Μαρ. 2016)

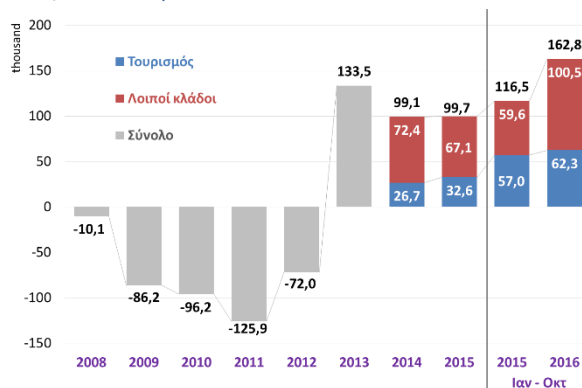
Ο αριθμός των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ εξακολουθεί να αυξάνεται τον Μάρτιο του 2016 (+5,4%), αλλά ο ρυθμός ανόδου έχει εξασθενήσει σημαντικά από τον Ιούλιο του 2014 και μετά, ενώ οι μέσοι αποδοχές συνεχίζουν να μειώνονται (-2,2% τον Μάρτιο του 2016 και -2,1% κατά μέσο όρο το Α' 3μηνο, έναντι -2,5% συνολικά το 2015).

Δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία & τιμές πετρελαίου
(ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2016, FT, Οκτ. 2016)

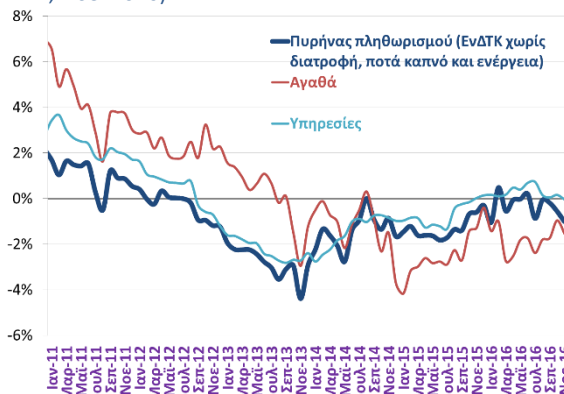
Αύξηση για πρώτη φορά μετά από σχεδόν 4 έτη αρνητικής μεταβολής σημείωσε ο δείκτης τιμών εισαγωγών στη βιομηχανία τον Σεπτέμβριο του 2016 (+1,4%), ακολουθώντας την αύξηση των τιμών πετρελαίου, (+13,4% τον Νοέμβριο του 2016 σε σύγκριση με τον Νοέμβριο του 2015).

Ισοζύγιο ρών μισθωτής εργασίας
(ΕΡΓΑΝΗ, Οκτ. 2016)

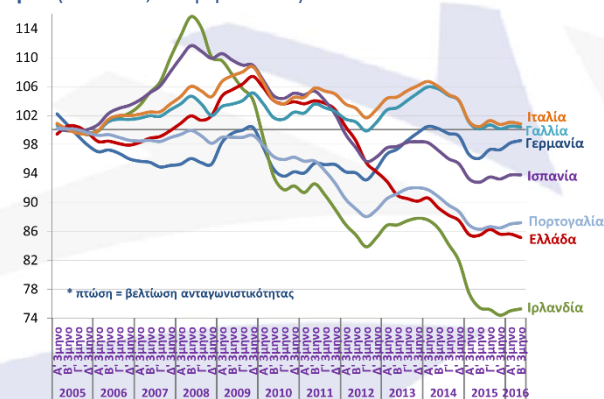
Οι καθαρές προσλήψεις ανήλθαν στις 162,8 χιλ. το διάστημα Ιαν – Οκτ 2016, παρουσιάζοντας το καλύτερο ισοζύγιο 10μήνου από το 2001. Το αρνητικό ισοζύγιο του Οκτωβρίου 2016 συνδέεται με τις αυξημένες αποχωρήσεις κυρίως από εστίαση και καταλύματα, εξέλιξη αναμενόμενη σε συνέχεια του μεγάλου αριθμού προσλήψεων κατά την προετοιμασία της τουριστικής περιόδου.

Πληθωρισμός αγαθών, υπηρεσιών και δομικός πληθωρισμός
(ΕΛΣΤΑΤ, Νοε. 2016)

Εντένεται εκ νέου ο αποπληθωρισμός τον Νοέμβριο του 2016 με τον δείκτη τιμών καταναλωτή να παρουσιάζει πτώση -0,9% (-0,9% επίσης το διάστημα Ιαν – Νοε 2016), ως αποτέλεσμα της υποχώρησης των τιμών αγαθών κατά -1,5%, ιδίως ειδών ένδυσης-υπόδησης (-4,1%) και διαρκών αγαθών (-2,9%). Οι τιμές υπηρεσιών αντίθετα παρέμειναν αμετάβλητες.

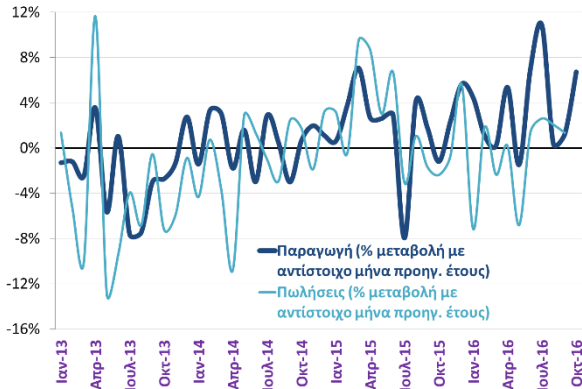
Ανταγωνιστικότητα τιμών – κόστους: πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία
(Eurostat, Β' 3μηνο 2016)

Οι μεταρρυθμίσεις που προωθήθηκαν τα τελευταία χρόνια έχουν συμβάλει στην ανάκτηση σημαντικού μέρους της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες με βάση τον δείκτη πραγματικής σταθμισμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας (real effective exchange rate).

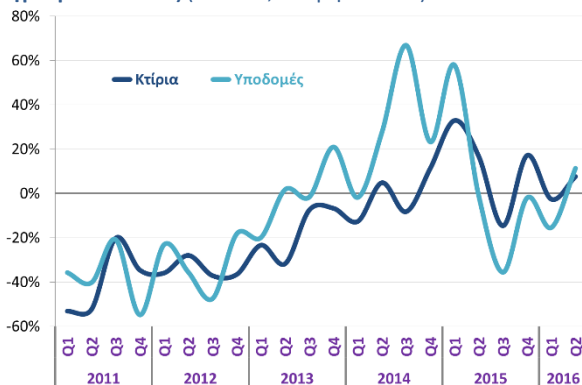
Βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες

Βιομηχανική παραγωγή και κύκλος εργασιών στη μεταποίηση χωρίς πετρελαιοειδή (ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2016)

Άνοδο +6,8% σημείωσε η παραγωγή στη μεταποίηση πλην καυσίμων τον Οκτώβριο του 2016, κινούμενη σε θετικό έδαφος για 5^ο συνεχόμενο μήνα και υπερκαλύπτοντας τις απώλειες που σημειώθηκαν το καλοκαίρι του 2015. Ανάλογη εικόνα παρουσιάζουν και οι αντίστοιχες πωλήσεις.

Δείκτης όγκου στις κατασκευές - % μεταβολή με αντίστοιχο 3μηνο προηγούμενου έτους (ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2016)

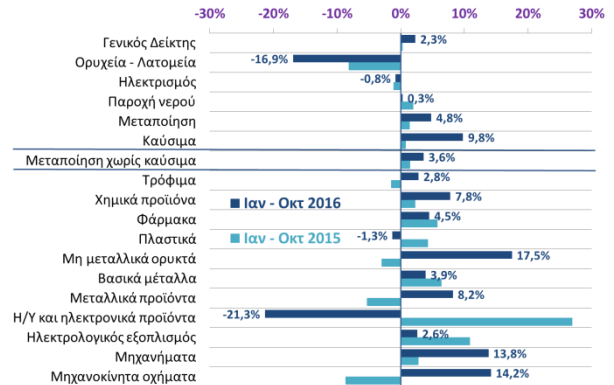
Η παραγωγή στις κατασκευές σημείωσε άνοδο +9,7% το Β' 3μηνο του 2016, ως αποτέλεσμα της αύξησης κατά +11,4% στα μεγάλα έργα και κατά +7,7% στα κτίρια, ενώ ο μέσος δείκτης παραγωγής κατά το Α' 6μηνο του 2016 εμφανίζει αύξηση +0,3% (-1,5% στα μεγάλα έργα και +2,7% στα κτίρια).

Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο και στις υπηρεσίες (ΕΛΣΤΑΤ, Γ' 3μηνο 2016, Eurostat, Β' 3μηνο 2016)

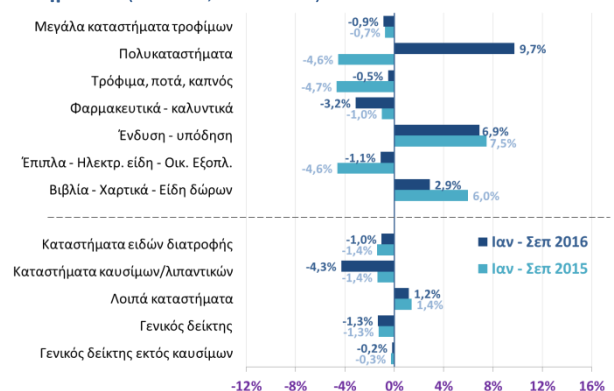
Η πτωτική πορεία των λιανικών πωλήσεων που είχε διαμορφωθεί από το καλοκαίρι του 2015, φαίνεται να ανακόπτεται το Γ' 3μηνο του 2016. Ανάλογη πορεία παρουσιάζει μέχρι και το Β' 3μηνο του 2016 η παραγωγή υπηρεσιών.

Δείκτες βιομηχανικής παραγωγής (ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2016)

Στους περισσότερους κλάδους η βιομηχανική παραγωγή κινείται ανοδικά τον Οκτώβριο του 2016, ενώ συνολικά το διάστημα Ιαν – Οκτ 2016 η παραγωγή στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών εμφανίζει αύξηση +3,6%.

Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο - % μεταβολή ανά κατηγορία καταστημάτων (ΕΛΣΤΑΤ, Σεπ. 2016)

Η αύξηση του όγκου των λιανικών πωλήσεων χωρίς καύσιμα κατά +3,2% τον Σεπτέμβριο του 2016, έναντι -1,5% πέρυσι, αποτελεί θετική ένδειξη για την πορεία της οικονομίας. Κατά το πρώτο 9μηνο του 2016 ο σχετικός δείκτης εμφανίζει οριακή μείωση (-0,2%), με τα πολυκαταστήματα και τα καταστήματα ειδών ένδυσης και υπόδησης να κινούνται έντονα ανοδικά.

Δείκτης κύκλου εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών (ΕΛΣΤΑΤ, Β' 3μηνο 2016)

Στους περισσότερους κλάδους υπηρεσιών ο δείκτης κύκλου εργασιών παρουσιάζει μείωση το Α' 6μηνο του 2016, πορεία που όμως αναμένεται να αντιστραφεί το Γ' 3μηνο του έτους, καθώς ήδη έχει καταγραφεί αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά +5,1% και του ΑΕΠ κατά +1,8%.

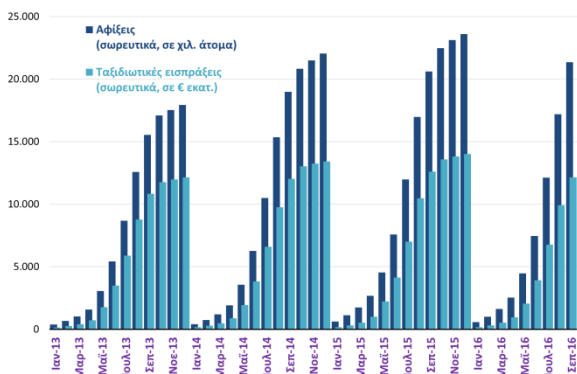
Εξαγωγές, τουρισμός

Όγκος εξαγωγών & εισαγωγών χωρίς καύσιμα (ΕΛΣΤΑΤ, Οκτ. 2016)

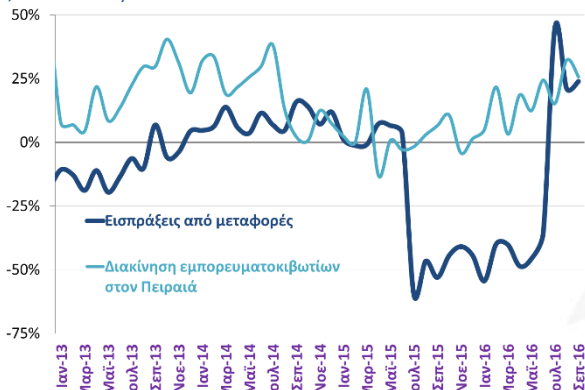
Οι εξαγωγές αγαθών πλην καυσίμων δείχνουν να ανακτούν τη δυναμική που είχαν το 2014, ενώ η πορεία των αντίστοιχων εισαγωγών εξακολουθεί να εμφανίζει έντονες διακυμάνσεις, τις οποίες προκάλεσε η επιβολή των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων το καλοκαίρι του 2015.

Αφίξεις τουριστών και ταξιδιωτικές εισπράξεις (ΤτΕ, Σεπ. 2016)

Παρά την άνοδο των αφίξεων συνολικά κατά το διάστημα Ιαν - Σεπ 2016 (+3,5%), ιδίως από χώρες της ΕΕ εκτός της ζώνης του ευρώ (+20,5%), οι ταξιδιωτικές εισπράξεις κινούνται σε χαμηλότερο επίπεδο από πέρυσι (-5,5% ή -7,5% σε σταθερές τιμές). Ωστόσο, τον Σεπτέμβριο του 2016 η μεταβολή τους επανήλθε σε θετικό έδαφος (+2,3%).

Εισπράξεις από μεταφορές (ΤτΕ, Σεπ. 2016)

Η βελτίωση των εισπράξεων από τις θαλάσσιες μεταφορές από τον Ιούλιο του 2016 (+23,9% τον Σεπτέμβριο και +29% περίπου το Γ' 3μηνο του 2016) οφείλεται στην πώση που είχε σημειωθεί τους αντίστοιχους μήνες του 2015, ενώ μεγάλο μέρος των εισπράξεων εξακολουθεί να παραμένει στο εξωτερικό.

Αξία εξαγωγών ανά ομάδα προϊόντων (€ εκατ.) (ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Οκτ. 2016)

Ομάδες προϊόντων	Ιανουάριος - Οκτώβριος			%Δ	
	2014	2015	2016	15/14	16/15
Αγροτικά προϊόντα	3.801,8	4.387,8	4.759,7	15,4%	8,5%
Τρόφιμα και ζώα ζωντανά	3.128,4	3.239,0	3.579,8	3,5%	10,5%
Ποτά - καπνός	469,5	549,2	609,2	17,0%	10,9%
Λάδια και λίπη ζωικά ή φυτικά	203,9	599,6	570,7	194,0%	-4,8%
Πρώτες ύλες	786,5	795,2	764,9	1,1%	-3,8%
Καύσιμα	8.809,7	6.414,5	5.624,6	-27,2%	-12,3%
Βιομηχανικά προϊόντα	8.680,5	9.424,7	9.328,2	8,6%	-1,0%
Χημικά	2.261,1	2.284,4	2.263,7	1,0%	-0,9%
Βιομηχανικά είδη κατά Α' ύλη	3.137,6	3.520,3	3.288,6	12,2%	-6,6%
Μηχανήματα	1.803,8	2.118,4	2.164,6	17,4%	2,2%
Διάφορα βιομηχανικά είδη	1.478,0	1.501,6	1.611,3	1,6%	7,3%
Άλλα	497,2	512,2	443,1	3,0%	-13,5%
Σύνολο	22.575,7	21.534,4	20.920,5	-4,6%	-2,9%
Σύνολο χωρίς καύσιμα	13.766,0	15.119,9	15.295,9	9,8%	1,2%
Πρόσθετη ανάλυση*:					
Μεταποιημένα προϊόντα	10.273,1	11.675,5	11.562,7	13,7%	-1,0%
εκ των οποίων: τρόφιμα/ποτά	1.763,2	2.297,7	2.334,9	30,3%	1,6%
Πρώτες ύλες & ακατέργαστα	2.017,6	2.022,7	2.205,7	0,3%	9,0%
εκ των οποίων: αγροτικά	1.364,0	1.346,9	1.513,6	-1,3%	12,4%

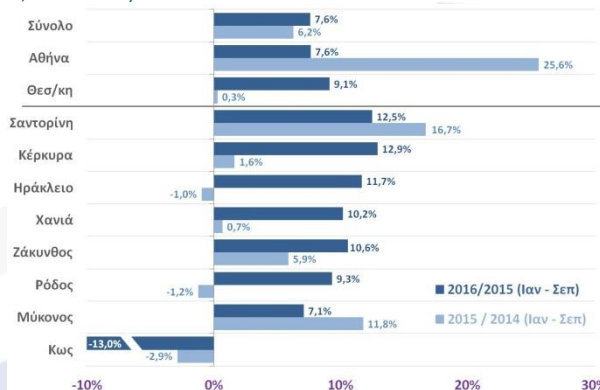
* Στοιχεία Ιαν - Σεπ

Εξαγωγική επίδοση (ΤτΕ, Σεπ. 2016)

	(€ δισ.) Σύνολο			Ιαν - Αυγ		
	2014	2015	%Δ	2015	2016	%Δ
Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	57,8	52,8	-8,8%	42,3	38,5	-9,1%
Εξαγωγές αγαθών	26,8	24,8	-7,5%	18,6	17,9	-3,6%
Καύσιμα	9,0	6,7	-25,8%	5,0	4,3	-13,5%
Εξαγωγές πλην καυσίμων	17,7	18,1	1,9%	13,5	13,6	0,1%
Εξαγωγές υπηρεσιών	31,1	28,0	-9,9%	23,7	20,6	-13,4%
Τουρισμός	13,4	14,2	6,0%	12,8	12,1	-5,5%
Μεταφορές	13,1	10,0	-24,1%	8,1	5,7	-29,2%
Άλλες υπηρεσίες	4,5	3,8	-15,5%	2,9	2,8	-3,9%

Κατά το διάστημα Ιαν - Σεπ 2016, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών εξαφρουμένων των καυσίμων και πλοίων αυξήθηκε, κυρίως λόγω της αύξησης της αξίας των εισαγωγών (+5,2%). Το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών μειώθηκε κατά €1,8 δισ., κυρίως λόγω της σημαντικής μείωσης των καθαρών εισπράξεων από μεταφορές (-29,2%), κυρίως λόγω των capital controls.

Διεθνείς τουριστικές αφίξεις στα κυριότερα αεροδρόμια (ΣΕΤΕ, Σεπ. 2016)

Οι διεθνείς τουριστικές αφίξεις κινούνται ανοδικά στα περισσότερα αεροδρόμια το διάστημα Ιαν - Σεπ 2016, ενώ το προσφυγικό ζήτημα φαίνεται να επηρεάζει ορισμένες περιοχές, όπως η Κως, όπου παρατηρείται μείωση. Στο σύνολο των αεροδρομίων η αύξηση ανέρχεται στο +7,6%.

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δισ. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δισ. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δισ. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δισ. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δισ.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δισ.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δισ.

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

M: +32 (0) 494 46 95 24

E: sevbrussels@proximus.be

Ακολουθήστε μας στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

